

אפריל 2015

האגודה הישראלית ללימודי יפן - עלון מס' 12

חודש אפריל מביא עימו את פריחת הדובדבן, או בשמה היפני "סאקורה". בכל רחבי יפן אלפי אנשים יוצאים מדי יום לצפות בפריחה, תוך שהם מבליים בפיקניק יחד עם משפחותיהם וחבריהם תחת עצי הסאקורה. ברוח זו, איל"י מאחלת חג אביב שמח לכל קוראי העלון! החודש, נביא בפניכם מידע על הרצאות, תערוכות, ופרטי קריאה מעניינים בנושא יפן שהתפרסמו לאחרונה.

נשמח אם תמשיכו לשלוח לנו מידע לפרסום על אירועים רלוונטיים, כתבות קצרות, ראיונות או אנקדוטות בנושא יפן כדי שנוכל ליצור עבורכם/ם עלון מעניין ומהנה לקריאה גם בהמשך.

בברכה,

צוות IAJS NEWS

iajsnews@gmail.com

סאקורה באסאקוסה, טוקיו

בחירות למוסדות האגודה הישראלית ללימודי יפן

חברי וחברות איל"י היקרים/ות

ביום ג', **12 במאי 2015**, יתקיימו בחירות לוועד המנהל של איל"י, הועדה האקדמית ונשיא הכבוד. הבחירות יתקיימו במסגרת האסיפה הכללית של איל"י במהלך הכנס הדו-שנתי השלישי של האגודה באוניברסיטת תל אביב (12-13 במאי, 2015).
אנו מתכבדים להציג את רשימת המועמדים למוסדות איל"י:

◀ מועמדים לוועד המנהל של איל"י ולועדה האקדמית: (על פי סדר אלפביתי)

דר' אתי גייסיס (מוזיאון וילפריד)
דר' הלנה גרינשפון (האוניברסיטה העברית)
גב' ורד פרבר (חברת המכון לאסיה)
דר' יונה סידרר (אוניברסיטת בן-גוריון)
דר' ליאורה צרפתי (אוניברסיטת תל-אביב)
גב' נעה אופנהיים (האוניברסיטה העברית)
פרופ' רותם קובנר (אוניברסיטת חיפה)
דר' שלמית בז'רנו (האוניברסיטה העברית ואוניברסיטת תל אביב)

◀ מועמדים לתפקיד נשיא הכבוד:

פרופ' אהוד הררי (האוניברסיטה העברית)

◀ לפרטים נוספים בנושא הבחירות נא לפנות למזכירות האגודה בכתובת: iajsoffice@gmail.com
לנוחיותכם, להלן לינק ל**תקנון האגודה**.

מה היה לנו?

◀ **פתיחת תערוכה במוזיאון וילפריד ישראל לאומנות ולידיעת המזרח: "בקצה מכחול עננים ורוח"**
התערוכה מציגה מגוון ציורים מאוסף פרטי השייכים לתקופת אדו (1615-1868), ומוצגים בה ציורי דיו מונוכרומיים לצד ציורים בהם נעשה שימוש קל בצבע.
אוצרת: דר' אתי גייסיס

"בתערוכה, המוצגת על פני שתי גלריות, ציורי דיו מונוכרומיים מוצגים לצד ציורים בהם נעשה שימוש קל בצבע. מעל לחמישים יצירות פרי יצירתם של אמנים מן האסכולות המובילות באותה התקופה: ציורי-זן (זנגא), קאנו, נאנגא ("ציור דרומי") ומארויאמה-שיג'ו, מבטאים את רוח היצירתיות והתרבות של יפן במאות ה-17-19.

בחלל הכניסה לתערוכה מוצגים כעשרים ציורים השואבים את מקור השראתם מעולם הפילוסופיה של הזן. דמויותיהם של דארומה, קאנזאן וג'יטוקו, הוטיי ונושאים נוספים מעולם נזירי הזן מתוארים ביד חופשית ובהומור לצד אמרות-זן, חידות (קואן) ושירים קצרים. לצד ציור, מוצגות מספר יצירות של קליגרפיה, בעיקר בידי הקליגרף החשוב של אסכולת אובאקו, אובאקו קוסן (שם התערוכה כשמה של קליגרפיה שנכתבה במכחול).

בחלל הפנימי מוצגות כשלושים יצירות של שאר האסכולות בנוסף לציורי זן. היצירות בחלל זה מציגות מגוון נושאים, החל בציורי ירח (או היעדרותו) דרך תיאורי "אנסו", נופים הרריים הכוללים את ארבע העונות, צמחים (המייצגים את התכונות אליהן שואף הנזיר) ועד לתיאורי מפלים.

למידע נוסף: <http://www.wilfrid.org.il/?p=1150>

◀ **5.3.2015, כנס האביב הארוקון 2015**, בבנייני האומה בירושלים.
ארגון אמא"י ערכו כנס ענק העוסק בתחום האנימציה והקומיקס היפניים, תרבות יפן פופולרית וגיימינג (קונסולות ומשחקי לוח יפנים). בכנס השתתפו קרוב ל-4000 חובבים שהגיעו מרחבי הארץ. בטקס הפתיחה השתתף יו"ר איל"י, דר' ניסים אוטמזגין, שבירך את המארגנים והמשתתפים ואמר שהוא שמח לראות כיצד האנימציה היפנית כובשת קהלים חדשים ולבסוף גם הגיעה לקודש הקודשים של הממסד הישראלי: בנייני האומה בירושלים. למידע נוסף: <http://harucon.org.il>

◀ **8.3.2015, שיח גלריה עם דר' אילנה זינגר בליין**, אוצרת מוזיאון טיקוטין לאמנות יפנית בתערוכות: "מבלי להותיר עקבות" ו-"צבע החיים".
מידע על התערוכות ניתן למצוא באתר המוזיאון.

◀ **8-9.3.2015, סימפוזיון בנושא: "מזרח ומערב בעת החדשה: מפגשים, קונפליקטים ודימויים"**, התקיים באקדמיה הלאומית הישראלית למדעים בהנחיית נשיא הכבוד של איל"י, פרופ' בן-עמי שילוני עם מספר הרצאות שעסקו ביפן. מידע נוסף ניתן למצוא באתר [תכניה](#) של הכנס.

◀ **23.3.2015, "רסיטל לחליל" - מוזיקה יפנית וקלאסית בביצועה של יוקו אוואדה** בבית מוזס, ירושלים. האירוע אורגן על ידי האגודה לידידות ישראל-יפן בירושלים, בשיתוף עם שגרירות יפן בישראל וארגון יוצאי מרכז אירופה.

◀ **25-26.3.2015, ימי עיון באוניברסיטת חיפה ומוזיאון טיקוטין**

בנושא:

"הלילה בו האדימו השמיים ותעלות המים רתחו: שבעים שנה להפצצה על טוקיו ולהטלת פצצות האטום על הירושימה ונגסקי"

למידע נוסף:

http://asia.haifa.ac.il/images/pdf/Poster_70_years.pdf

◀ **30.3.2015, הרצאה מאת פרופ' ישי יפה** מהאוניברסיטה העברית במסגרת "פורום יפן - כלכלה ועסקים" באוניברסיטת חיפה: **"כלכלת יפן במאה ה-21: מגמות וכיווני התפתחות אפשריים"**
למידע נוסף: http://asia.haifa.ac.il/images/Japan_Forum_30.3.2015.pdf

אירועים קרובים

◀ **14.4.2015, 12:15** הרצאה מאת דר' רן צויינגברג (אוניברסיטת פנסילבניה ופרופסור אורח באוניברסיטת הירושימה) באוניברסיטה העברית, בניין המכון ליהדות זמננו (בניין גסטר), חדר 400: **"לעולם לא עוד: הירושימה, אושוויץ ותרבות הזיכרון הגלובאלית"**
לפרטים נוספים: <http://asia.huji.ac.il/event/2257>

◀ **15.4.2015, 14:30-16:00** הרצאה מאת פרופ' Daniel Aldrich (אוניברסיטת Purdue) במסגרת הסמינר המחלקתי של החוג ללימודי אסיה באוניברסיטה העברית:
"Survival and Recovery from 3.11 Tsunami in Japan"
"Survival rates from the 11 March 2011 tsunami across the more than 100 villages and towns on Tohoku's coast varied significantly, as have the processes of rebuilding homes, schools, infrastructure, and businesses. This data-driven talk looks at the factors underlying the mortality during and survival from the compound disaster"
לפרטים נוספים: <http://asia.huji.ac.il/event/2259>

◀ **24.4.2015**, פתיחת תערוכה בגלריה האוניברסיטאית ע"ש גניה שרייבר, כיכר אנטון, אוניברסיטת תל אביב:
מעבר להירושימה: שובו של המודחק
זיכרון המלחמה, פרפורמאטיביות ותיעוד בצילום ווידאו ארט יפני עכשווי

אוצרת: דר' אילת זהר - אמנית טרנסדיסציפלינארית, אוצרת עצמאית, וחוקרת צילום ותרבות חזותית ביפן, ומרצה בחוג לתולדות האמנות באוניברסיטת תל אביב.

בתערוכה מוצגות עשרות עבודות צילום ווידאו-ארט של מספר אמנים יפנים עכשוויים אשר עוסקים בזכרון המלחמה בתרבות העכשווית: קואיזומי, 'אסומאסה מורימורה, טקאשי מוראקאמי, נוריו סוזוקי, מאמורו צוקאדה, מוטיוקי שיטהמיצ', יושיקו שימאדה.

"התערוכה שכותרתה "מעבר להירושימה: חזרתנו של המודחק זיכרון מלחמה" השנייה, פרפורמטיביות ותיעוד בצילום ווידאו-ארט יפאני עכשווי", עולה לציון 70 שנה לתום מלחמת העולם השנייה, המלחמה באסיה ובאזור האוקיינוס השקט, ומציינת גם את 70 השנים מאז הטלו פצצות האטום על הירושימה ונגאסאקי. התערוכה עוסקת באופנים השונים בהם אמנים בני "הדור השני" ו"הדור השלישי" ביפאן נוגעים בזיכרון המלחמה – מטרואמת פצצות האטום בהירושימה ונגאסאקי, ועד לטיפול בשאלות כבדות משקל אשר נוגעות ביחסה של החברה היפאנית כיום לזיכרון המלחמה, הלאומניות והמיליטאריזם, הקולוניאליזם היפאני באסיה, המאבק מול ארה"ב, האגרסיה בתקופה המלחמה, פגיעה באוכלוסיה אזרחית, מצבן של נשים בזמן המלחמה - והשפעתו של זיכרון זה על החברה היפאנית העכשווית, ויחסיה עם המרחב האסייני.

חלקן של העבודות המוצגות מטפלות בזיכרון תיעודי, אם כי מרביתן עוסקות במיצג ופרפורמטיביות של הדימוי באמצעים שונים. האמנים העוסקים בזיכרון תיעודי מתוך איסוף עדויות במקומות ובאתרים שונים, שימוש בארכיון ובמיון טיפולוגי של אובייקטים שונים המהווים עדות לאירועים של תקופת המלחמה, בעוד שפרוייקטים אחרים נוצרו כתיעוד בזמן של ארועים שמשמעותם והשלכותיהם כרוכות בזיכרון המלחמה הנמשך – כמו למשל צילומיו של סוזוקי נוריו* אשר תעד במצלמתו את אונדה הירואו שהתחבא במשך 29 שנים בג'ונגל בפליפינים. אומנים העוסקים במיצג פרפורמטיביות מבקשים לייצר מחדש את הדימויים הנוגעים לזיכרון המלחמה, ומתוכם לבנות את זכרון העבר כנוכחות בהווה אשר מתעמתת עם החוויה הקיומית של בצל זיכרון ועדויות מן המלחמה – כמו למשל צילומי התעוד של מיצגי הקמיקאזה של קואיזומי מאירו, המעלים מחדש את דמותו של הטייס בסביבה העכשווית.

בתערוכה מציגים 10 אמנים, וכ-50 עבודות שונות אשר הובאו הישר מיפאן לצורך התצוגה. בין האמנים אשר משתתפים בתערוכה נמצאים גם כמה מן השמות המובילים העולם האמנות היפאני, חלקם אף בין המובילים בעולם, וביניהם מורימורה יאסומאסה המציג עבודת וידאו העוסקת בקרב העקוב מדם של איווג'ימיה; אישיאוצ'י מיאקו, זוכת פרס קרן הסלבלד ל-2014, בסדרת צילומי בגדים של ניצולי הפצצה, שנתרמו לארכיון מוזיאון השלום בהירושימה; המאיה הירושי, בתעוד ארועי המחאה כנגד הסכם ההגנה עם ארה"ב ב-1960; ימאשירו צ'יקאקו, עוסקת במתח שבין זהותם של בני אוקינאוה לאור הזכרון המר מן "הקרב על אוקינאוה" ב-1945, והנוכחות הצבאית המועצמת של צבא ארה"ב במקום; שימאדה יושיקו ובוב דה לה מדליין נוגעות בבעיה הכאובה של "נשות הנוחות"; קואיזומי מאירו עוסק בדמותו של טייס הקמיקאזה – החל מקטעי תיעוד ושיחה, ועד קטעי מיצג והעמדת דמותו של הקמיקאזה במרחב הציבורי העכשווי"

*השמות בתערוכה, בקטלוג ובמסמך זה מופיעים בסדר יפאני – שם המשפחה קודם לשם פרטי.

Hamaya Hiroshi
Demonstrators at American Embassy, June 11th, 1960
Days of Rage and Grief series
Black-and-White photograph,
Courtesy Tada Tsuguo, Director of Hamaya Hiroshi
Estate, Oiso, Japan

◀ את התערוכה תלווה סדרת הקרנות סרטי קולנוע העוסקים בזכרון המלחמה בסינמטק תל אביב (מאי-אוגוסט 2015). פרטים נוספים באתר סינמטק תל-אביב .

◀ במקביל תערך גם סדרת הקרנות של קולנוע אקספרימנטלי יפאני העוסק במלחמה וזכרונה בחברה היפאנית, באוניברסיטת תל אביב - (30 באפריל-30 ביוני 2015). מרצים: פרופ' צביקה סרפר, דר' אוהד לנדסמן, דר' ארז דבורה, דר' פבלו אוטין, דר' רז גרינברג, דר' אילת זהר ועוד. פרטים נוספים באתר הפקולטה לאמנויות, אוניברסיטת תל אביב .

◀ ב- 8.5.2015 בשעה 10:30 תתקיים הדרכה מיוחדת עבור חברי/ות איל"י!

את ההדרכה תעביר דר' אילת זהר והדגש בה יהיה על לימודי יפן - שאלות הנוגעות להיסטוריה, פוליטיקה, יחסי חוץ, תרבות, תרבות חזותית, פלוגתות, ועוד. משך ההדרכה כשעה וחצי, אך מומלץ להישאר בגלריה לאחר ההדרכה להשלמת הצפייה בהקרנות הידאו. השתתפות בהדרכה מותנית בהרשמה מראש. להרשמה אנא שלחו מייל למזכירות איל"י (iajsoffice@gmail.com) עם שם מלא ומספר טלפון.

◀ למידע נוסף אודות התערוכה: <http://beyondhirohima.blogspot.co.il>

פרסומים בנושא יפן

◀ גיליון מס' 2 של כתב העת GRANTA לספרות מקומית ובינלאומית כולל, בין היתר, את מאמרו של הרוקי מורקמי "הליכה לקובה" בתרגומו של דורון ב' כהן, מאמר על ביקור ביפן "שערי הגעה" מאת רבקה סולניט, תרגום של שירי הייקו מערבית ועוד. למידע נוסף: [/http://grantaisrael.com](http://grantaisrael.com)

◀ כתבה מאת נירית אנדרמן: "כשחג פורים פוגש את מסורת הקומיקס היפני" (הארץ) "חברי קהילת האנימה והמנגה בישראל, שגדשו את בנייני האומה בירושלים בתלבושות מרהיבות, מסבירים מה סוד הקסם של הקומיקס והאנימציה היפניים" <http://www.haaretz.co.il/gallery/lifestyle/.premium-1.2583125>

◀ כתבה מאת רונן מדזיני, דובר שגרירות ישראל בטוקיו: "דיפלומטיית קמעות ביפן" (ידיעות אחרונות) "בטרם הגעתי לארץ השמש העולה, לא העליתי בדעתי שחלק מרכזי משליחותי הדיפלומטית הראשונה יהיה לשחק בבובות (!), אך מסתבר שהמקצוע טומן בחובו הפתעות מעניינות וש"דיפלומטיה" אינה רק גינונים ועניבות" <http://www.mynet.co.il/articles/0%2c7340%2cL-4635329%2c00.html>

◀ כתבה מאת טלי פרקש, "השורשים היהודיים של המאנגה היפנית" (ידיעות אחרונות) "מי שהמציא את "אסטרו בוי", ונחשב לאבי המאנגה היפנית - שאב את השראתו מהתרבות היהודית. אוסמו טזוקה הושפע מקומיקסאים יהודים, מהשוואה - ומאוחר יותר מהקמת מדינת ישראל. "הוא פשוט העריץ את היהודי המהגר", מספר ד"ר רז גרינברג, וקובע כי ההשפעה היהודית נוכחת במאנגה עד היום" <http://www.ynet.co.il/articles/0,7340,L-4637616,00.html>

תזכורת על כנסים קרובים בנושא יפן

◀ 12-13 במאי 2015, הכנס השנתי השלישי של איל"י יתקיים באוניברסיטת תל-אביב.
הכנס יעסוק בנושא:

Galapagosizing Japan? The Challenges of Participation and the Costs of Isolation

בכנס ישתתפו מרצים מהארץ ומהעולם, וההרצאות בו יערכו בעברית ובאנגלית.
תכניה מלאה ובה פרטי ההרצאות תפורסם בעלון איל"י שיצא בתחילת חודש מאי.
לשאלות וקבלת פרטים נוספים ניתן לפנות למזכירות האגודה: iajsoffice@gmail.com

פתגם החודש:

藪をつついて蛇を出す
(Yabu wo tsutsuite hebi wo dasu)
אל תעורר דובים מרבעם